

Jobb, välfärd och ökad trygghet

Socialdemokraternas mål är ett jämlikt samhälle med välfärd för alla. Att ge människor förutsättningar att färdas väl genom hela livet är målet, våra gemensamma resurser och hur de fördelas är medlet. Det är helt avgörande att resurserna fördelas efter behoven, eftersom vi alla är olika och har olika förutsättningar, både ekonomiskt och socialt. Vi har störst behov i början och slutet av livet. Det är också dessa verksamheter, skola, vård och omsorg som utgör kommunens största verksamheter och är prioriterade när vi fördelar våra gemensamma skattemedel.

FN:s hållbarhetsmål Agenda 2030 ska vara vägledande i kommunens verksamheter och Karlstad ska ta sin del av det globala ansvaret.

Vi befinner oss i den största samhällskrisen sen andra världskriget. Coronapandemin påverkar oss alla i vår vardag. Det fanns i våras en stor oro för den ekonomiska utvecklingen för kommunen med anledning av krisen och dess konsekvenser på bland annat skatteintäkterna.

Tack vare att den socialdemokratiskt ledda regeringen har ökat statsbidragen till kommunsektorn så kan kommunen stå relativt stark genom krisen.

Utgångspunkten för det socialdemokratiska budgetförslaget är prioritering av jobb, välfärd och trygghet. Vi väljer att ge nämnderna olika ekonomisk uppräkningsområden, där nämnderna inom välfärdsområdet prioriteras. Vi väljer också att satsa på ett ”trygghetspaket” som är mer långsiktigt än att bara lösa problemen här och nu.

Karlstad måste jobba sig ur krisen

Coronakrisen leder till ökad arbetslöshet och att många företag slås ut. Genom aktiva åtgärder och en samverkan mellan statliga och kommunala insatser kan effekterna mildras och individer och samhälle gå stärkta ur krisen. Utbildning och vidareutbildning är den bästa arbetslöshetsförsäkringen och alla som kan jobba ska jobba. Fler elever måste gå ut på år 9 med gymnasiebehörighet och fler gymnasieelever behöver klara sin examen. Att 119 ungdomar lämnade årskurs 9 i våras utan att vara behöriga till gymnasiet, är inget annat än ett misslyckande från samhällets sida.

En gymnasieexamen är den enskilt viktigaste faktorn för att etablera sig på arbetsmarknaden och ha en egen försörjning. Fler ungdomar och vuxna behöver vidareutbilda och omskola sig. Utrikesfödda som väg in på arbetsmarknaden behöver underlättas och förkortas. Validering av utländska utbildningar i större omfattning är nödvändiga för att tillgodose behov av arbetskraft inom bristyrken. Karlstads kommun behöver utveckla arbetet med arbetsmarknadsfrågor. Det behövs ökad samordning mellan olika delar av kommunen som har ett ansvar för arbetsmarknad och utbildning samt även ett förstärkt samarbete med andra aktörer som idag har ett ansvar såsom arbetsförmedlingen, arbetsmarknadens parter, bransch och näringsliv. Den strategiska styrningen behöver bli tydlig. Kommunen behöver erbjuda fler praktikplatser och fler extratjänster för dem som står längst ifrån arbetsmarknaden.

I budgetförslaget finns 1 miljon kronor till arbetsmarknadsåtgärder och 600 000 till feriearbete. Det finns också flera utredningsuppdrag kring förstärkt arbetsmarknadsuppdrag och kommunens ansvar avseende validering.

Det är angeläget att alla ges möjligheten att arbeta utifrån sin förmåga och nå sin fulla potential. I vårt budgetförslag prioriterar vi därför ytterligare två arbetslag vid Kroppkärrs gård, 3 miljoner kr. Karlstad växer och behöver skötas om.

Vi fortsätter att presentera 100 förslag för ett förbättrat företagsklimat i en bilaga till budgetförslaget. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att stärka Karlstads strategiska förmåga och proaktiva arbetssätt för fler företagsetableringar samt säkerställa tillgänglig och attraktiv verksamhetsmark.

Agenda 2030 kan inte vänta

Vi socialdemokrater är beredda att ta ansvar för framtiden. Vi är övertygade om att kommunen måste få en tydligare och mer samordnad struktur kring det viktiga arbetet med hållbarhetsfrågorna i Agenda 2030.

Klimatfrågan är vår tids ödesfråga och åtgärderna måste öka avsevärt om vi ska kunna begränsa den globala uppvärmningen. Miljönämnden har ett stort, viktigt och strategiskt ansvar i de frågor som rör klimat- och miljömålen i Agenda 2030. Vi föreslår att miljönämnden får en budgetförstärkning med 700 000 kr för att förstärka det miljöstrategiska arbetet och därmed möjlighet att arbeta långsiktigt för en klimatsmart och fossilfri kommun. Nämnden får också 700 000 kr för förstärkt tillsyn och arbete med förorenad mark. Dessutom får de 300 000 kr för att arbeta med förändrade konsumtions- och resvanemönster.

I investeringsbudgeten finns 25 miljoner årligen 2021—2023 för satsningar på minskade klimatutsläpp.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda en styrmodell som svarar bättre upp mot Agenda 2030-målen avseende social hållbarhet. Här anser vi att Malmö stad och deras arbete med en social kommission kan vara en inspirationskälla.

Vi upplever att det behövs ett tydligare helhetsansvar i kommunen avseende hela Agenda 2030, både klimatmålen och målen för social hållbarhet.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att säkerställa att barnrättsperspektivet genomsyrar beslut i kommunens olika verksamheter.

Barnperspektivet behöver förstärkas också i stadsplaneringen.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att, inom ramen för arbetet med ny översiktsplan, i dialog med karlstadsborna utreda var en ny, hållbar stadsdel kan skapas.

Att färdas väl genom hela livet

Det livslånga lärandet börjar i förskolan. Förskolan ska hålla hög kvalitet och kännetecknas av trygghet, lek och lärande. Förskolan är viktig för integrationen och ska präglas av mångfald.

I skolan läggs grunden för resten av livet. Därför ska Karlstad ha en jämlik kunskapsskola, med höga kunskapsresultat, där ingen elev lämnas efter eller hålls tillbaka. Alla kommunens skolor ska vara bra skolor som förmedlar kunskap, bildning och demokratisk fostran. Vårt främsta mål inom grundskolan är att alla har behörighet att söka till gymnasiet efter årskurs 9, allt annat är ett svek mot eleverna.

Alla barn och unga ska ges samma möjligheter att utvecklas och få det stöd de behöver för att nå sin fulla potential, utifrån sina egna förutsättningar och förmågor. Därför måste skolan bli betydligt bättre på sitt kompensatoriska uppdrag och erbjuda likvärdig utbildning. För att ge personalen i skola, förskola och fritidshem förutsättningar att utföra sitt viktiga uppdrag att ge barn och ungdomar möjlighet att nå sina drömmars mål väljer vi att ge barn- och ungdomsnämnden en uppräknig med två procent. Utöver denna uppräknig avsätter vi ytterligare 8 miljoner kr med särskild inriktning på förskolorna.

Barn och unga som inte får det stöd de behöver i skola och förskola riskerar att utveckla psykisk ohälsa. Att klara skolan är det bästa motmedlet mot ett framtida utanförskap. Vi avsätter 3 miljoner kr extra, utöver styrets förslag, för barn och elever i behov av särskilt stöd.

Föräldrars utbildningsbakgrund, hemförhållanden och vilket bostadsområde eleven bor i påverkar idag i alltför stor utsträckning möjligheterna att nå kunskapsmålen. Samhället måste ta ett större ansvar för att utjämna dessa skillnader i grundförutsättningarna, lika möjligheter kräver olika resurser. Vi vill att barn- och ungdomsnämnden ges i uppdrag att förstärka arbetet mot social oro på Våxnäs och Kronoparken, genom en förstärkning av elevhälsan på skolorna i dessa områden.

Karlstad växer och vi är eniga om stora investeringar i nya skolor och förskolor.

I Karlstad ska alla känna sig trygga i vardagen, genom hela livet, och känna tillit till att hjälpen finns när den behövs. Det behövs satsningar på välfärden i många år framöver, när befolkningen växer och vi blir alltfler äldre. Personalkontinuiteten i hemtjänsten behöver förbättras och styrningen i högre grad präglas av tillit.

Den socialdemokratiskt ledda regeringen har gjort en särskild satsning på äldreomsorgen som för Karlstads del innebär 37 miljoner kr. Pengarna ska användas för att höja kvaliteten i äldreomsorgen och förbättra personalens arbetssituation.

Regeringen bidrar också med ca 5 miljoner kr för att minska ensamheten och förbättra demensvården.

Vi har tidigare föreslagit att fixarservice utökas med service inom digitala tjänster, något som coronapandemin ytterligare har förstärkt behovet av.

Många känner sig ofrivilligt ensamma. Det behövs metoder och arbetssätt för att upptäcka människor som är i behov av att bryta ofrivillig ensamhet och därmed motverka psykisk ohälsa. Vi ger vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att utveckla sina metoder för att motverka äldres ensamhet. Vi säger tydligt nej till ytterligare privatiseringar inom äldreomsorgen och vi anser att det är fel att genomföra verksamhetsövergång till följd av redan genomförd upphandling, under pågående pandemi. Karlstads äldre har rätt till trygghet i sitt boende.

Alla behövs på framtidens arbetsmarknad

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har utmaningar både avseende elevernas studieresultat och verksamhetens ekonomi. Vi prioriterar nämndens verksamhet och de får därför en generell uppräkningsmedel med två procent. Utöver det avsätter vi hela 10 miljoner kr till ökad måluppfyllelse. En rejäl satsning på Karlstads gymnasieelever.

Den bästa arbetsmarknadsåtgärden är utbildning. Coronapandemin har ökat arbetslösheten och många kommer att stå inför ett nytt skede i sitt arbetsliv. Möjligheten till omskolning kommer att vara avgörande för mångas försörjning och för vår gemensamma välfärd. Vi förstärker kommunens vuxenutbildning med 50 platser inom yrkesvux och 50 platser inom yrkes-SFI. En ekonomisk förstärkning med 4,8 miljoner kr. Vi föreslår också att nämnden ges i uppdrag att utreda ett yrkescentra på Nobelgymnasiet och i samband med det se över hur programmen fördelas mellan enheterna i syfte att få en bättre balans mellan studieförberedande och yrkesförberedande program.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ges i uppdrag att utreda återinförande av gymnasiesärskolans estetprogram.

Ett bredare perspektiv på trygghet

Den senaste tidens samhällsdebatt har präglats mycket av begreppet trygghet i relation till brottslighet. Man har givetvis rätten att känna sig trygg både fysiskt och avseende sin egendom. Men trygghet för Socialdemokraterna handlar om så mycket mer. Det handlar om att känna sig trygg genom sin självkänsla och kompetens. Det handlar om att känna sig sedd och behövd i ett sammanhang. Att känna sig trygg i att man klarar vardagens olika utmaningar och trygg i att hjälpen finns när den behövs. Tryggheten förutsätter det starka samhället och att vi tar ett gemensamt ansvar för varandra. Vi ska bekämpa brotten, men vi måste också bekämpa brottens orsaker. Ett fungerande utbildningssystem, där ingen lämnas efter, en meningsfull fritid där man kan delta även med begränsad ekonomi och en tro på sin egen framtid är avgörande faktorer för att förebygga brott och skapa trygghet.

Det blågröna styret har föreslagit både fler väktare och bevakningskameror.

I det socialdemokratiska budgetförslaget väljer vi att lägga fram ett omfattande trygghetspaket, som består av flera olika delar.

Vi saknar de strategiska trygghetsfrågorna under kommunstyrelsen och vill att en strategisk trygghets- och säkerhetsfunktion utreds. Vi har tittat på hur man arbetar i Borås med frågorna och tycker att den modellen är värd att utreda. 800 000 kr avsätter vi under kommunstyrelsen.

Vi avsätter också medel under kommunstyrelsen, i praktiken räddningstjänstförbundet, för vuxna för trygghet och ungdomar för trygghet. En förstärkning av nuvarande arbete. 1,7 miljoner kr.

Arbetsmarknads- och socialnämnden ges en budgetförstärkning för att permanenta den utökade fältverksamheten, 1,2 miljoner kr. De får också medel för att förstärka arbetet mot familjevåld och sexhandel, 500 000 kr.

Barn- och ungdomsnämnden får medel, 1,8 miljoner kr, för ett nytt förskoleteam, så kallat ”Tummen”-verksamhet på Våxnäs eller någonstans i västra delarna av Karlstad. Vi avsätter medel för en tjänst som kan arbeta med Toleransprojekt och värdegrundsfrågor, 800 000 kr. Mentorprojektet Näktergalen, där universitetsstudenter motiverar elever i socioekonomiskt utsatta områden till vidare studier förstärks också med 500 000 kr.

För Socialdemokraterna är kultur- och fritidsnämndens verksamhet en del av välfärden. Vi gör en historisk förstärkning av föreningsbidragen med 1,5 miljoner kr. Föreningslivet har stor betydelse för ungdomars upplevelse av meningsfullhet och framtidstro. Vi fortsätter att prioritera avgiftsfria sommarlovsaktiviteter i hela kommunen och fritidsverksamheter i områden utan fritidsgård. 1,5 miljoner kr totalt.

Det finns besparingsförslag som rör ungdomens hus, UNO, som innebär att UNO ska lämna centrum. Vi vill inte det, utan ser hellre en utveckling av verksamheten på UNO tillsammans med ungdomarna. 1,5 miljoner kr för att rädda UNO avsätter vi i vårt budgetförslag.

Avslutningsvis göra vi några satsningar också på trygghet i utemiljö. Teknik- och fastighetsnämnden får 2,5 miljoner kr för belysning och upprustning i utemiljöer i våra tätorter i ytterområdena. Nämnden får också medel för att tänka lite mer kreativt kring mötesplatser utomhus för unga. 1,5 miljoner kr.

Arbetsmarknads- och socialnämnden, ges i uppdrag att, med hjälp av eget kapital, pröva nya arbetssätt inom det drogförebyggande arbetet samt utveckla metoder för att redovisa resultat av insatserna.

Totalt omfattar Socialdemokraternas trygghetspaket 15,8 miljoner kr.

Jämlig hälsa och livskvalitet

Förutom att budgetförslaget bygger på klassiska socialdemokratiska värderingar som jämlikhet och välfärd, så vill vi också lyfta fram det som utgör livskvalitet och god hälsa i vardagen. Något som vi blivit påmind om, inte minst under det gångna halvårets pandemi. Människor har stort behov av att befinna sig i sociala sammanhang och folkhälsomyndighetens restriktioner för att undvika smittspridning riskerar att påverka människors psykiska hälsa. Att uppleva kultur, att känna glädje och gemenskap tillsammans med andra och att ges möjligheter till olika former av fysisk aktivitet, är faktiskt helt nödvändiga friskfaktorer i vårt liv. Detta måste självklart omfatta alla karlstadsbor. Vi ska erbjuda verksamheter som är tillgängliga, präglas av inkludering och där alla är välkomna, oavsett funktionsvariationer.

Många investeringar är på gång i kommunen. Skåre sporthall (här hade vi hellre sett ett allaktivitetshus), Skattkärrs idrottsplats får nytt konstgräs och en helt ny satsning i form av förstärkning av lekmiljöer och spontanidrottsytor lanseras i hela kommunen. När det gäller lekmiljöer och spontanidrottsytor avsätter Socialdemokraterna 5 miljoner kr årligen att jämföras med styrets 2 miljoner kr.

Det finns också många investeringsbeslut som vi är eniga om, exempelvis avseende nya arenor och Skutbergets friluftsområde.

Barn- och ungdomsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att utreda möjligheterna till ökad rörelseaktivitet i eller i anslutning till skolan, i samverkan med företrädare för idrottsrörelsen.

Vi vill att kulturskolan blir avgiftsfri och avsätter därför 2 miljoner kr för detta. Att spela musik, sjunga och dansa stimulerar barns inlärningsförmåga. Det får inte vara en ekonomisk fråga att delta i kulturskolans verksamhet. Avgiftsfria fritidsaktiviteter är viktiga. Inom ramen för vårt trygghetspaket så föreslår vi avgiftsfria sommarlovsaktiviteter. Vi vill lyfta fram biblioteken som mötesplats och deras viktiga demokratiuppdrag. För att rädda biblioteksfilialer från nedläggning av besparingsskäl, så avsätter vi 500 000 kronor.

Hela kommunen ska leva

När vi socialdemokrater pratar om Karlstad så menar vi hela kommunen. Det ska gå att leva och verka i stadsdelarna, våra mindre tätorter och på landsbygden. Alla skolor ska vara bra skolor, det ska finnas lektytor, spontanidrottsplatser och föreningslokaler och det ska gå att driva företag var du än bor.

Vi avsätter som tidigare en årlig miljon var till våra mindre tätorter (Väse, Vålberg, Edsvalla, Ulvsby, Skåre, Skattkärr och Molkom). Medborgare och föreningar på orten ska bestämma vad de används till. Kommunen har tagit fram en LIS-plan (landsbygdsutveckling i strandnära lägen), serviceplan, byggvisioner för de mindre tätorterna och antagit en ny markpolicy. Nu är det dags för verkstad så att fler bostäder och företagsetableringar verkligen blir av. Därför vill vi se ett mer konkret landsbygdsprogram och att planerna nu realiseras. Vi avsätter särskilda medel för detta, 800 000 kr. Som tidigare vill vi också se en omlokalisering av kommunal verksamhet. Vi avsätter medel för kulturinventering i ytterområden. Tryggheten ska omfatta hela kommunen och vi avsätter därför 2,5 miljoner kr till belysning och upprustning av utemiljöer i tätorter i ytterområdena.

Sveriges mest jämställda kommun

Vi vill att Karlstad ska vara Sveriges mest jämställda kommun.

I vårt budgetförslag har vi några jämställdhetsåtgärder som vi lyfter fram:

Under kommunstyrelsen fortsätter vi, envist, att avsätta 300 000 kr till en kunskapsbank för jämställdhet. Syftet är att förstärka samarbetet med Karlstads universitets Centrum för genusforskning och samla goda exempel i kommunen på ett mer strukturerat och strategiskt sätt.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att vidareutveckla arbetet med jämställdhetsbudgetering.

Vi ger också arbetsmarknads- och socialnämnden i uppdrag att förstärka arbetet mot familjevård och sexhandel.